

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 1307/1-ХШ/10
25.09.2014. године

На основу члана 231. став 1. алинеја 17. и члана 278. Статута Факултета, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој XIV редовној седници, одржаној дана 25.09.2014. године, донело следећу

О Д Л У К У

Прихвата се Извештај комисије са оценом докторске дисертације: ЕМПИРИЈСКА ПРОВЕРА КОНСТРУКТНЕ ВАЉАНОСТИ И ПРЕДИКТИВНЕ ВРЕДНОСТИ СКАЛЕ РУМИНАТИВНОГ СТИЛА МИШЉЕЊА, кандидата Владимира Мишића и одобрава усмена одбрана.

Универзитет је дао сагласност на предлог теме 12.06.2012. године.

Кандидат Владимир Мишић објавио је рад: Визуелни фактори естетске преференције мобилних телефона, Примењена психологија, 3 (2010), 255-268.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Комисији
1x Стручном сараднику за
докторске дисертације
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Милош Арсенијевић

Факултет <u>Филозофски</u>	УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ Веће научних области друштвено-хуманистичких наука (Назив већа научних области коме се захтев упућује)
<u>04/1-2 бр.6/2571</u> (број захтева)	
<u>26.09.2014.</u> (датум)	

ЗАХТЕВ
за давање сагласности на реферат о урађеној докторској дисертацији

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на реферат о урађеној докторској дисертацији кандидата

Владимира (Александар) Мишића

(име, име једног од родитеља и презиме)

КАНДИДАТ

Владимир (Александар) Мишић

(име, име једног од родитеља и презиме)

пријавио је докторску дисертацију под насловом:

Емпиријска провера конструктне ваљаности и предиктивне вредности скале

румнативног стила мишљења

612-

Универзитет је дана 7.07.2009. својим актом под бр 18/271/09 дао сагласност на предлог теме докторске дисертације која је гласила:

Емпиријска провера конструктне ваљаности и предиктивне вредности скале

румнативног стила мишљења

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата

Владимира (Александар) Мишића

(име, име једног од родитеља и презиме)

образована је на седници одржаној 15.05.2014. одлуком факултета под бр 668/1-XI/4 у саставу:

Име и презиме члана комисије	звање	научна област	установа у којој је запослен
1. др Татјана Вукосављевић Гвозден	ванредни проф.	психологија	Филозофски ф.
2. др Борјанка Батинић	доцент	исто	Филозофски ф.
3. др Горан Опачић	доцент	исто	Филозофски ф.

Наставно-научно веће факултета прихватило је извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације на седници одржаној дана 25.09.2014.

Прилог: 1. Извештај комисије са предлогом 2. Акт Наставно-научног већа факултета о усвајању извештаја 3. Примедбе дате у току стављања извештаја на увид јавности, уколико је таквих примедби било.	ДЕКАН ФАКУЛТЕТА <u>Проф. др Милош Арсенијевић</u>
--	--

NASTAVNO - NAUČNOM VEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA U BEOGRADU

Referat o završenoj doktorskoj disertaciji

Nastavno-naučno veće Filozofskog fakulteta izabralo nas je na svojoj sednici 26.06.2014. god. u komisiju za ocenu doktorske disertacije koju je prijavio Vladimir Mišić pod naslovom: „**EMPIRIJSKA PROVERA KONSTRUKTNE VALJANOSTI I PREDIKTIVNE VREDNOSTI SKALE RUMINATIVNOG STILA MIŠLJENJA**“.

Nakon analize teksta podnosimo sledeći referat sa ocenom završene doktorske disertacije.

Osnovni podaci o kandidatu i disertaciji

Vladimir Mišić rođen je 30.12.1977 godine u Beogradu. Upisao je studije psihologije na Filozofskom fakultetu u Beogradu 2002. god i diplomirao 2008. god. sa prosečnom ocenom 9,50. Na istom Odeljenju završio je master studije na istraživačkom smeru sa prosečnom ocenom 10.00. Godine 2010. upisao je doktorske studije na istom Odeljenju i završio ih sa prosečnom ocenom 9,67.

Nakon završenih master studija, kandidat je proveo godinu dana stažirajući kao volonter u Domu zdravlja “Dr. Simo Milošević” u Beogradu. U okviru staža bavio se psihodijagnostikom i psihološkim savetovanjem u okviru savetovaništva za mlade. Od 2004. god. kontinuirano se edukuje u oblasti psihoterapije (Telesna psihoterapija, Racionalno-emotivna bihevioralna terapija). Od 2009. god. kandidat se bavi psihološkim savetovanjem u svojoj privatnoj praksi koristeći, dominantno, procedure kognitivno-bihevioralne terapije u radu sa anksioznim poremećajima. Osnivač je i glavni autor popularnog i veoma posećenog web sajta “Vaš Psiholog” koji je namenjen širokoj populaciji i koji na edukativan način pomaže psihološku prevenciju i samopomoć.

Kandidat je do sada objavio 1 članak u časopisu od međunarodnog značaja, 1 saopštenje sa kongresa od nacionalnog značaja štampano u celini i šest usmenih saopštenja na domaćim i stranim naučnim skupovima. U okviru naučnog istraživanja najviše je zainteresovan za eksperimentalna istraživanja u oblasti kliničke psihologije i psihoterapije. Interesuju ga, pre svega, eksperimentalna istraživanja psiholoških mehanizama promene u psihoterapiji.

Svoju zainteresovanost za kliničku i, s druge strane, eksperimentalnu psihologiju kandidat je ujedinio u doktorskoj tezi koja se fokusira na istraživanje ruminacije – besplodnog repetitivnog razmišljanja o sopstvenom emocionalnom stanju i/ili stresnim događajima za koje je ono vezano („Zašto sam ja ovakav gubitnik?“ i sl.). Reč je o jednom od najznačajnijih savremenih koncepata u razumevanju depresivnih i anksioznih poremećaja unutar kognitivno-bihevioralnog pristupa koji je do sada često istraživan uz pomoć eksperimentalne procedure. Doktorska disertacija ima 95 strana bez priloga, uz oko osamdesetak referenci od kojih je veći broj objavljen tokom protekle decenije, što govori o aktuelnosti teme.

Predmet i cilj disertacije

U okviru istraživanja kognitivne vulnerabilnosti za depresiju tokom protekle dve decenije sprovedena su brojna eksperimentalna i korelaciona istraživanja fenomena ruminacije koja su pokazale da ruminacija, kao odgovor na eksperimentalno indukovano ili prirodno nastalo depresivno raspoloženje, dovodi do negativnih posledica kao što su pojačavanje i perzistencija negativnog afekta i depresivnih simptoma, smanjena sposobnost rešavanja problema, narušena koncentracija i povećanje stresa (npr. Lyubomirsky, Caldwell, & Nolen-Hoeksema, 1999, Eshun, 2000, Lyubomirsky & Tkach, 2004) itd. Pored toga što je reč o robustnom i empirijski utemeljenom fenomenu, postoje različiti modeli i operacionalizacije ruminacije i još uvek otvorena teorijska i istraživačka pitanja kao što je, na primer, da li se ruminacija javlja isključivo u kontekstu depresije ili se javlja i u okviru drugih psihopatoloških fenomena (kao što su na primer anksioznost i bes).

Jedna od najznačajnijih novina u ovoj oblasti tiče se konstrukcije nove skale ruminativnog stila mišljenja (eng: RTS – *Ruminative Thought Style Questionnaire*) (Brinker, Dozois, 2009) koja meri opštu tendenciju ka ruminativnom stilu mišljenja. Stavke skale reprezentuju reptitivne, rekurentne, nekontrolabilne i intruzivne obrazce mišljenja koji se odnose na prošlost, sadašnjost i budućnost. S obzirom da je reč o relativno novoj i obećavajućoj ali još uvek nedovoljno ispitanoj skali, Vladimir Mišić je u okviru doktorske disertacije obradio dva osnovna predmeta istraživanja: 1. proveru konstruktne (konvergentne i divergentne) valjanosti skale (RTS), 2. proveru prediktivne vrednosti ove skale (RTS).

U skladu sa tim, prvi cilj je bio da se utvrdi u kom stepenu se sklonost ka globalnom ruminativnom stilu mišljenja može objasniti konstruktima bazične strukture ličnosti. S obzirom da RTS skala pretenduje da meri globalni ruminativni stil koji nije određen sadržajem, valencom i vremenskom direkcijom takođe je neophodno bilo proveriti kakva je prediktivna vrednost ovog instrumenta u kontekstu ruminacije u eksperimentalno indukovanoj anksioznosti, besu i disforičnom raspoloženju. Tako, drugi cilj ovog istraživanja bio je da se utvrdi da li skala ruminativnog stila mišljenja (RTS) zaista ima veću prediktivnu vrednost od do sada veoma korišćene i empirijski validirane skale ruminativnog stila reagovanja na depresiju (RRS) (Treynor et al., 2003) i skala koje mere srodne konstrukte (brigu, anksioznost i depresivnost).

Osnovne hipoteze

Kandidat je postavio tri hipoteze:

1. Na osnovu dosadašnjih empirijskih nalaza dobijenih u istraživanju autora skale ruminativnog stila mišljenja, kao i teorijske pretpostavke da instrument meri globalnu dispoziciju ka ruminaciji (Brinker & Dozois, 2009) očekuje se da će ova skala imati veću prediktivnu vrednost u odnosu na skalu ruminativnog stila reagovanja na depresiju (RRS) u predviđanju nivoa depresivnosti, anksioznosti i besa nakon eksperimentalno indukovane ruminacije i distrakcije, u sva tri eksperimenta sa indukcijom negativnog raspoloženja.
2. Očekuje se da obe mere ruminacije (skala ruminativnog stila mišljenja - RTS i skala ruminativnog stila reagovanja na depresiju - RRS) konvergiraju ka jedinstvenom faktoru ruminacije i u isto vreme se jasno razlikuju od mera srodnih konstrukata (depresivnosti, anksioznosti i brige).
3. Očekuju se značajne povezanosti između konstrukata bazične strukture ličnosti i ruminativnog stila mišljenja kao mere ruminacije nezavisne od konteksta, vremenske direkcije i valence.

Kratak opis sadržaja disertacije

Doktorska disertacija Vladimira Mišića sadrži tri osnovna dela: teorijski deo, metodološki deo i diskusija sa zaključkom.

Teorijski deo rada obuhvata konceptualno-metodološku analizu pojma ruminacije tako što kandidat prikazuje i diskutuje različite teorijske modele i definicije ruminacije, rezultate prethodnih istraživanja, probleme u konceptualizaciji i merenju ovog konstrukta i sl. Drugim rečima, poglavlja se odnose na značaj fenomena ruminacije, teorijske modele ruminacije, ruminativni stil mišljenja, eksperimentalne zadatke indukovanja raspoloženja, ruminacije i distrakcije, kao i ciljeve i hipoteze istraživanja.

Metodološki deo rada obuhvata opise uzorka, varijabli i instrumenata i eksperimentalne procedure indukcije raspoloženja, zadataka ruminiranja, zadataka distrakcije, postupka, načina obrade i rezultata. Istraživanje se sastojalo iz dva dela. Prvi deo je korelaciona studija a drugi deo je eksperimentalna studija. U prvom delu istraživanja ispitivane su interne metrijske karakteristike i konstruktiva validnost skale ruminativnog stila mišljenja (RTS). U svrhu provere divergentne i konvergentne validnosti skale proveravane su relacije ove skale sa skalama koje mere depresivnu ruminaciju (RRS), brigu, simptome anksioznosti, depresivnosti i pet dimenzija bazične strukture ličnosti. U drugom delu istraživanja ispitivana je prediktivna vrednost skale ruminativnog stila mišljenja u kontekstu tri vrste eksperimentalno indukovano negativnog raspoloženja (tuge, anksioznosti i besa).

Završni deo rada čini diskusija u kojoj kandidat interpretira i integriše dobijene rezultate i zaključak u kome navodi opšte implikacije nalaza i njihov značaj za bolje razumevanje fenomena ruminacije i upotrebljenih skala koje je mere. Na kraju rada dati su spisak koršćene literature i prilozi.

Ostvareni rezultati i naučni doprinos disertacije

Rezultati istraživanja pokazuju da skala ruminativnog stila mišljenja (RTS) ima dobre interne metrijske karakteristike. Skala ima jedinstven predmet merenja ali se mogu izdvojiti četiri subdimenzije koje se odnose na vremensku direkciju i sadržaj reptitivnog stila mišljenja. Suprotno glavnoj hipotezi istraživanja skala ruminativnog stila mišljenja ima slabiju prediktivnu vrednost od skale ruminativnog stila reagovaja na depresiju (RRS) iako ima veći broj ajtema i šire je operacionalizovana. Zatim, rezultati faktorskih analiza pokazuju da obe mere ruminacije konvergiraju ka jedinstvenom faktoru ruminacije dok ostale mere (briga, anksioznost i depresivnost) grade drugi faktor, nazvan faktor anksiozno-depresivno raspoloženje. Sem veze sa neuroticizmom ne može se reći da postoji značajna povezanost ruminacije i bazične strukture ličnosti što pre ide u prilog shvatanju ruminacije kao disfunkcionalne strategije prevladavanja nego shvatanju ruminacije kao crte ličnosti.

Dobijeni rezultati obogaćuje postojeći skup saznanja o fenomenu ruminacije i instrumentima kojima se ona može adekvatno meriti. Empirijska provera konstruktne valjanosti i internih metrijskih karakteristika skale ruminativnog stila mišljenja (RTS), relativno novog i nedovoljno ispitanog instrumenta, i eksperimentalna provera njegove prediktivne moći u kontekstu različitih modaliteta indukovano negativnog raspoloženja ukazuje da je reč o perspektivnom instrumentu koji, ipak, ima nešto slabiju prediktivnu moć od skale ruminativnog stila reagovanja na depresiju (RRS) koja se mnogo duže koristi. Interesantan podatak jeste da se drugopomenuta skala (RRS), može koristiti u proučavanju uloge ruminacije u anksioznosti i besu, iako je primarno nastala u kontekstu proučavanja uloge ruminacije u depresiji. Ipak, pošto uzorak nije iz kliničke populacije, i nije ujednačen po polu, potrebno je nastaviti istraživanja da bi se dobila temeljnija slika.

Zaključak

Članovi komisije ocenjuju da je doktorski rad „**EMPIRIJSKA PROVERA KONSTRUKTNE VALJANOSTI I PREDIKTIVNE VREDNOSTI SKALE**

RUMINATIVNOG STILA MIŠLJENJA“ kandidata Vladimira Mišića adekvatno teorijski i metodološki urađen i da rezultati predstavljaju značajan naučni doprinos.

Na osnovu ovih zaključaka Komisija predlaže Odeljenju za psihologiju i Nastavno-naučnom veću Filozofskog fakulteta u Beogradu da kandidatu omogući usmenu odbranu doktorske disertacije.

U Beogradu, 29.08.2014 god.

K O M I S I J A

Prof. dr Tatjana Vukosavljević-Gvozden

Doc. dr Borjanka Batinić

Doc. dr Goran Opačić